

CONCURSUL DE MATEMATICĂ APLICATĂ „ADOLF HAIMOVICI”

Etapa locală – Constanța, 23.02.2014

Clasa a XII-a

filiera teoretică: profil real, specializarea științe ale naturii

Barem de corectare și notare

Subiectul I

Fie mulțimea $G = \left\{ A(x) = \begin{pmatrix} 2-x & 1-x \\ 2(x-1) & 2x-1 \end{pmatrix} / x \in \mathbb{R}^* \right\}$. Arătați că:

- a) G este parte stabilă a lui $M_2(\mathbb{R})$ în raport cu înmulțirea matricelor.
- b) (G, \cdot) este grup comutativ.
- c) (\mathbb{R}^*, \cdot) izomorf cu (G, \cdot) .

Soluție: a) Dacă $A, B \in G$ atunci $A(x) = \begin{pmatrix} 2-x & 1-x \\ 2(x-1) & 2x-1 \end{pmatrix}$, $A(y) = \begin{pmatrix} 2-y & 1-y \\ 2(y-1) & 2y-1 \end{pmatrix}$, unde $x, y \in \mathbb{R}^*$

Se verifica ușor ca $A(x)A(y) = \begin{pmatrix} 2-xy & 1-xy \\ 2(xy-1) & 2xy-1 \end{pmatrix}$ cu $xy \in \mathbb{R}^*$

Observăm ca $A(xy) = A(x)A(y)$ **2p**

b) Verificarea asociativității

Existența elementului neutru: $A(1) = I_2$ **1p**

Oricare ar fi $x \in \mathbb{R}^*$ $A(x)A\left(\frac{1}{x}\right) = A\left(\frac{1}{x}\right)A(x) = A\left(x\frac{1}{x}\right) = A(1) = I_2$ Asadar orice element al lui G este inversabil. Cum $A(x)A(y) = A(y)A(x)$, (G, \cdot) este grup abelian.**1p**

c) Se considera funcția $f: \mathbb{R}^* \rightarrow G, f(x) = A(x)$ **1p**

Verificarea injectivității

Verificarea surjectivității**1p**

Cum $f(xy) = A(xy) = A(x)A(y) = f(x)f(y) \forall x, y \in \mathbb{R}^*$, condiția de izomorfism este complet verificată.**1p**

Subiectul II

Fie (G, \cdot) un grup cu elementul neutru e și $a, b \in G$ astfel încât $aba^{-1} = b^5$ și $a^3 = e$. Arătați ca:

- a) $b^{125} = b$
- b) $b^{2014} = b^{30}$.

Soluție:

$$\begin{aligned} b^{125} &= (b^5)^{25} = \left((aba^{-1})^5 \right)^5 = (aba^{-1}aba^{-1}aba^{-1}aba^{-1}aba^{-1})^5 = \\ &= (ab^5a^{-1})^5 = (aaba^{-1}a^{-1})^5 = (a^2ba^{-2})^5 = \\ &= a^2ba^{-2}a^2ba^{-2}a^2ba^{-2}a^2ba^{-2}a^2ba^{-2} = a^2b^5a^{-2} = \\ &= a^2aba^{-1}a^{-2} = a^3ba^{-3} = eba^{-3} = ba^{-3} \dots\dots\dots 4p \end{aligned}$$

Asadar $b^{125} = ba^{-3} \Rightarrow b^{124} = a^{-3} \Rightarrow b^{124} = e \Rightarrow b^{125} = b$**1p**

b) Din $b^{124} = e \Rightarrow b^{2014} = (b^{124})^{16} b^{30} = b^{30}$**2p**

Subiectul III

Fie $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}_+^*$ o funcție derivabilă cu derivata continuă. Calculați : $\int \frac{f'(x)}{f(x)[1+f^3(x)]} dx$.

Soluție:

Substituația $f^3(x) = t$, $dt = 3f^2(x)f'(x)dx$ 2p

$$3F(x) = \int \frac{3f^2(x)f'(x)dx}{f^3(x)[1+f^3(x)]} . \quad \dots\dots\dots 2p$$

Calculul se reduce la calcularea primitivei $\int \frac{dt}{t(t+1)} = \ln|t| - \ln|t+1| + C = \ln\left|\frac{t}{t+1}\right| + C$ 2p

Asadar $F(x) = \frac{1}{3} \ln \frac{f^3(x)}{f^3(x)+1} + C$ 1p

Subiectul IV

Calculați: $I = \int \frac{2n! \sin x + x^n}{e^x + \sin x + \cos x + P_n(x)} dx, x \in I \subset \mathbb{R}$,

unde $P_n(x) = 1 + \frac{x}{1!} + \frac{x^2}{2!} + \dots + \frac{x^n}{n!}, n \in \mathbb{N}^*$.

Soluție:

Fie $f : I \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = e^x + \sin x + \cos x + P_n(x)$ 1p

Cum $P_n(x) = 1 + \frac{x}{1!} + \frac{x^2}{2!} + \dots + \frac{x^n}{n!}, n \in \mathbb{N}^*$ și $P_n'(x) = P_n(x) - \frac{x^n}{n!}, n \in \mathbb{N}^*$ 1p

$$f'(x) = e^x + \cos x - \sin x + P_n'(x) = e^x + \cos x - \sin x + P_n(x) - \frac{x^n}{n!} =$$

$$= e^x + \sin x + \cos x + P_n(x) - 2 \sin x - \frac{x^n}{n!} =$$

$$= f(x) - 2 \sin x - \frac{x^n}{n!} = f(x) - \frac{2n! \sin x + x^n}{n!}$$

$$n! [f(x) - f'(x)] = 2n! \sin x + x^n$$

.....3p

Asadar : $I = n! \int \frac{f(x) - f'(x)}{f(x)} dx = n! [x - \ln|f(x)|] + C$ 2p